

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN GASTOUDEROPVANG

CONCEPT

Emmen, 18 januari 2010

**Gastouderopvang Nederland
Onderdeel van Partou BV
Brinkenthalte 24
7812 HX Emmen
Telefoon 0591 655060**

Inhoud

1. Voorwoord	3
2. Missie, kernwaarden en visie	4
3. De brede ontwikkeling van de kinderen	5
3.1 De zone van de naaste ontwikkeling	5
3.2 Sociaal emotionele veiligheid	5
3.2.1 De gastouder	5
3.2.2 Houding gastouder	6
3.2.3 Band tussen kind en gastouder	7
3.2.4 Aantal op te vangen kinderen door een gastouder	7
3.2.5 Veiligheid en gezondheid	7
3.3 Persoonlijke competentie	8
3.3.1 Lichamelijke ontwikkeling	9
3.3.2 Ontwikkeling identiteit en zelfredzaamheid	9
3.3.3 Cognitieve ontwikkeling	9
3.3.4 Creatieve ontwikkeling	10
3.3.5 Taalontwikkeling	10
3.4 Sociale competentie	10
3.5 Overdracht van normen en waarden	11
4. Ouders	13
4.1 Informeren en adviseren	13
4.2 Medezeggenschap	13
5. Borging van het pedagogisch beleid	15
5.1 Ondersteuning en scholing	15
5.2 Kwaliteitsmanagementsysteem	15
Bijlage	17

1 Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan voor Gastouderopvang Nederland vallend onder verantwoordelijkheid van Partou Kinderopvang. Gastouderopvang Nederland is een bedrijfsunit van Partou die valt onder verantwoordelijkheid van de regiomanager Drenthe.

In dit plan wordt nader uiteengezet op welke wijze [Gastouderopvang Nederland](#) belangrijke aspecten in de ontwikkeling van kinderen wil borgen.

Dit algemene kader geeft richting aan het pedagogisch handelen van de gastouders. Een aantoonbare toegevoegde waarde voor de (talent)ontwikkeling van kinderen en een actieve ondersteuning en samenwerking met de ouders en andere partners in de opvoeding van kinderen is onze ambitie. Om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de diverse wensen van onze klantengroep is er veel aandacht voor opvang op maat. Dit alles onder het motto:

Ontwikkelen is kinderspel!

De relatie tussen gastouderbureau, gastouders en ouders is een bijzondere. Gastouders van Gastouderopvang Nederland hebben geen arbeidsrechtelijke relatie met het gastouderbureau. Maar het pedagogisch beleidsplan maakt wel onderdeel uit van de wettelijke eisen die gesteld worden aan gastouderopvang. Over de pedagogische aanpak maken de ouders en gastouders afspraken. Samen leggen zij de uitgangspunten vast in een werkplan. In het werkplan kunnen ouders en gastouders vastleggen hoe afspraken vanuit het pedagogische beleidsplan worden uitgevoerd. Het pedagogisch beleidsplan is een basisdocument waaruit gastouders en ouders kunnen putten. Gastouderopvang Nederland adviseert gastouders om het pedagogisch beleidsplan als uitgangspunt te nemen voor hun handelen in de dagelijkse praktijk.

Gastouderopvang Nederland ziet het als haar taak om gastouders goed te informeren. Dit doet zij middels een werkmap die gratis aan alle gastouders wordt verstrekt. In deze werkmap bevinden zich de documenten die voor het goed functioneren van de gastouder van belang zijn, waaronder natuurlijk dit pedagogisch beleidsplan.

2 Missie, kernwaarden en visie

Gastouderopvang Nederland biedt opvang voor alle kinderen, ongeacht hun afkomst of achtergrond. Dat is onze belangrijkste taak.

De gastouders van Gastouderopvang Nederland bieden veel meer dan opvang alleen. Gastouderopvang Nederland beschouwt zichzelf als partner in de opvoeding van kinderen die aan haar zorg zijn toevertrouwd. De begeleiding naar zelfstandigheid en zelfontplooiing willen wij samen met de ouders op ons nemen. Daarnaast stellen wij ons vier pedagogische subdoelen:

- De opvangsituatie is een thuis, waar de kinderen zich veilig en geborgen voelen en zichzelf kunnen zijn;
- De kinderen kunnen hun persoonlijke vaardigheden ontwikkelen;
- De kinderen kunnen hun sociale vaardigheden ontwikkelen;
- We willen de kinderen respect bijbrengen voor alle mensen, dieren, milieu en leefomgeving.

Kinderen groeien in Nederland op in een multiculturele samenleving. Kinderen doen thuis andere ervaringen op en leren verschillende dingen. Gastouderopvang Nederland wil herkenbaar zijn voor haar diverse klantengroepen en heeft aandacht en ruimte voor verschillende opvoedstijlen en culturele achtergronden.

Waar staat Gastouderopvang Nederland voor?

1 Gastouderopvang Nederland is betrokken

Wij hebben daadwerkelijke belangstelling voor de leefwereld van de kinderen en hun ouders en voor die van onze collega's. Het besef van elk consulent dat je deel uitmaakt van een team en van Partou als organisatie, vinden wij noodzakelijk om succesvol te kunnen zijn.

2 Gastouderopvang Nederland geeft ruimte

Wij gaan uit van de eigen kracht en motivatie van kinderen en volwassenen. Daarom stimuleren wij verantwoordelijkheid nemen, eigen keuzes maken en duidelijk kunnen en willen zijn over de eigen wensen en grenzen. Om zelfstandigheid te ontwikkelen is ruimte nodig om te leren van eigen ervaringen. Die ruimte willen wij kinderen en het personeel ook geven.

3 Gastouderopvang Nederland investeert

Alle mensen hebben van nature de behoefte zich te ontwikkelen. De gastouders bieden kinderen activiteiten aan die deze ontwikkelingsbehoefte erkennen en versterken.

3 De brede ontwikkeling van kinderen

Elk gastouder heeft tot taak om de brede ontwikkeling van alle kinderen te stimuleren. Dit heeft betrekking op de lichamelijke ontwikkeling, de ontwikkeling van identiteit en zelfredzaamheid, de cognitieve, creatieve- en taalontwikkeling van kinderen.

Voor de meeste kinderen geldt, dat zij zich via spel ontwikkelen en leren. Spelenderwijs en in communicatie over en weer met andere kinderen en gastouder vergroten kinderen hun woordenschat, ontwikkelen zij motorische vaardigheden, groeien zij in sociaal vaardig gedrag. Elk kind doet dit op haar/zijn eigen wijze en tempo. Een gastouder werkt dus kind- en ontwikkelingsgericht.

3.1 De zone van de naaste ontwikkeling

Kinderen hebben de kracht en de drang om zich te ontwikkelen en zijn afhankelijk van wat de omgeving te bieden heeft. Hier ligt voor ons een belangrijke taak in de begeleiding van kinderen. De gastouders zorgen voor een veilige en vooral ook een uitnodigende omgeving.

De speelomgeving en/of activiteit past bij wat een kind al zelfstandig kan en wil en lokt tegelijkertijd nieuwe handelingen uit die het kind zelf nog niet zelfstandig kan. Een zone van de naaste ontwikkeling wordt gecreëerd door bijvoorbeeld nieuwe materialen te geven, waarmee nieuwe initiatieven worden uitgelokt. Bij de keuze van activiteiten wordt uitgegaan van de mogelijkheden die het kind heeft en die mogelijkheden worden systematisch uitgebreid.

De begeleiding die de gastouders geven, verschilt per kind. Het ene kind heeft een concreet voorbeeld nodig en het andere kind helpen ze met een paar aanwijzingen snel op weg. De kinderen nemen zelf initiatieven, leren plannen maken en de verantwoordelijkheid dragen die zij aankunnen. Alleen bij die activiteiten die een kind nog niet zelfstandig aan kan, helpen de gastouders het kind. De gastouders wachten niet af tot het kind zelf aangeeft dat het verder wil, maar ze bieden het kind actief nieuwe mogelijkheden, als ze zien dat het daar aan toe is.

3.2 Sociaal emotionele veiligheid

3.2.1 De gastouder

De gastouders vormen het hart van het werk in de gastouderopvang. Zij zijn degenen die de kinderen verzorgen, met hen spelen en praten, hen stimuleren en ondersteunen. Zij zijn degenen die dienen te weten wat er in het kind omgaat en hoe daarmee om te gaan. Gastouders zijn opvoeders. Daarom hecht Gastouderopvang Nederland veel belang aan de kwaliteit van de gastouders. Alle gastouders staan

geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang en voldoen aan de wettelijke eisen. Alle consulenten beschikken over een relevante pedagogische opleiding op minimaal MBO-niveau.

Nadat een ouder definitief gekozen heeft voor een gastouder, vindt een koppelingsgesprek plaats en worden afspraken gemaakt tot de wenperiode. Gedurende de wenperiode wordt aan de ouder gevraagd om er bij te blijven of snel ter plekke te kunnen zijn. De gastouders maken tijd vrij voor het nieuwe kind en de ouder, zodat zij zich van het begin af aan welkom voelen. Alles is erop gericht ervoor te zorgen, dat het kind zich snel op zijn gemak voelt.

Gastouderopvang Nederland selecteert haar gastouders op basis van de volgende eisen. De gastouder:

- heeft een diploma in de zorg MBO2 Helpende (zorg en) welzijn, een EVC certificaat Goed Gastouderschap of een ander diploma dat voldoet aan de wettelijke eisen voor gastouders;
- is in bezit van een geregistreerd certificaat Eerste Hulp aan Kinderen;
- heeft een verklaring omtrent het gedrag (VOG) ook voor huisgenoten van 18 jaar of ouder indien de kinderen bij de gastouder thuis worden opgevangen;
- spreekt de Nederlandse taal tijdens de opvang van kinderen;
- is 18 jaar of ouder;
- heeft ervaring met of kennis van de ontwikkeling van kinderen;
- heeft plezier in het omgaan met kinderen;
- heeft een volledig rookvrije woning;
- heeft voldoende speel- en slaapruijnte, in relatie tot het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen;
- heeft voldoende binnen- en buitenspeelmogelijkheden passend bij het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen;
- heeft voldoende en goed functionerende rookmelders conform de eisen uit het Bouwbesluit 2003;
- heeft een inzittendenverzekering bij eventueel gebruik van auto;
- heeft een Aansprakelijkheidsverzekering Particulieren (AVP-verzekering).

3.2.2 Houding gastouder

De gastouder dient een veilige band te ontwikkelen met het kind. De gastouder dient er voor te zorgen dat het kind zich gezien en gehoord voelt. Daaraan ontleent het kind een gevoel van geaccepteerd en gewaardeerd worden. Gastouderopvang Nederland heeft heldere verwachtingen ten aanzien van de manier waarop gastouders met kinderen zouden moeten omgaan. De gastouder reageert sensitief en responsief op een kind. Dat wil zeggen dat de gastouder kindgericht is, goed kijkt en luistert naar de signalen die het kind uitzendt, gevoelig is voor de behoefte van een kind en aan deze behoefte snel en adequaat weet te voldoen.

De gastouders doen dat door:

- met de kinderen te communiceren;
- een respectvolle houding naar de kinderen te hebben;

- sensitief en responsief te reageren, dat wil zeggen dat zij kindgericht zijn, dat ze goed kijken en luisteren naar de signalen die een kind uitzendt, gevoelig zijn voor de behoefte van een kind en deze behoefte snel en adequaat weten te beantwoorden;
- een ontspannen, open sfeer in de groep te creëren;
- sympathiek te reageren op kinderen die van slag zijn, zich pijn hebben gedaan of boos zijn. Bijvoorbeeld een kind troosten en het kind zijn verhaal laten doen.

3.2.3 Band tussen kind en gastouder

De eerste negen maanden in een mensenleven zijn van doorslaggevend belang in het ontwikkelen van een gevoel van veiligheid en geborgenheid. In deze eerste levensmaanden van de mens vindt het eerste 'hechten' plaats. Dit hechten kan alleen plaatsvinden als een beperkt aantal volwassenen zich ontfermt over het kind. Gastouderopvang verzekert het kind van één vaste opvoeder naast de ouder. Dit is een voorwaarde om een duurzame relatie aan te kunnen gaan. Afhankelijk van de gastouder en het aantal kinderen dat bij die gastouder is geplaatst, treft het kind ook een beperkt aantal andere gastkinderen aan.

Met deze kinderen kan het kind de eerste vriendschappen ontwikkelen. Voordat de opvang van start gaat maken ouders met de gastouder afspraken over de wijze waarop het kind geïntroduceerd wordt. De consulent adviseert hier in en legt de afspraken vast in het werkplan.

3.2.4 Aantal op te vangen kinderen door een gastouder

Elke gastouder die is aangesloten bij Gastouderopvang Nederland vangt, naast zijn/haar eigen kinderen, maximaal zes kinderen gelijktijdig op. De opvangkinderen zijn in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Eigen kinderen tot 10 jaar worden meegerekend. De gastouder mag niet meer dan 5 kinderen tegelijk opvangen als deze kinderen allemaal jonger dan 4 jaar zijn. Dit is inclusief eigen kinderen tot 4 jaar. Er mogen maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar tegelijk aanwezig zijn waarvan maximaal twee kinderen van 0 jaar. Dit is ook weer inclusief eigen kinderen van deze leeftijd. Door het maximaal aantal kinderen per gastouder vast te stellen waarborgt Gastouderopvang Nederland een voor de kinderen overzichtelijke en beheersbare opvangsituatie. Gastouders moeten een achterwacht hebben als zij vier of meer kinderen tegelijkertijd opvangen. In het toetsingskader van GGD staat abusievelijk: drie of meer kinderen. Een achterwacht moet in het geval van calamiteiten snel aanwezig zijn.

3.2.5 Veiligheid en gezondheid

Uiteraard dient de spelomgeving van het kind fysiek veilig te zijn. Het gastouderbureau zet zich daarvoor in door jaarlijks een Risico Inventarisatie van het huis en de tuin van de gastouder uit te voeren. De zichtbare en onzichtbare risico's betreffende de actuele situatie worden geïntroduceerd op een registratielijst. Per risico worden vervolgens een plan van aanpak en afspraken gemaakt. De gastouder voert het plan van aanpak uit en het gastouderbureau legt de risico's en plan van aanpak vast in het veiligheidsverslag per woning. Er is een

registratie van ongevallen, waarbij per ongeval de aard en plaats van het ongeval, de leeftijd van het kind, de datum van het ongeval en een overzicht van te treffen maatregelen worden vermeld. In het plan van aanpak is aangegeven welke maatregelen op welk moment worden genomen in verband met de risico's, de samenhang tussen de risico's en de maatregelen.

De gastouder informeert de volwassen huisgenoten over de risico's en de daarbij behorende maatregelen uit het plan van aanpak. Hiernaast verstrekt het gastouderbureau aan alle gastouders gratis een werkmap met daarin een paniek ABC: eerste hulp bij een ongeval met gif, inclusief gifwijzer, en informatie over kinderziektes.

3.3 Persoonlijke competentie

Als een kind zelfvertrouwen heeft, zelfstandig is, flexibel en creatief is, is het in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Zo'n kind is competent, vaardig op het persoonlijke vlak.

Bij kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Door exploratie ontdekken ze nieuwe handelingsmogelijkheden die vervolgens in spel worden geoefend.

Exploratie en spel zijn een belangrijke voorspeller van hun latere creativiteit, onafhankelijkheid en veerkracht. De intrinsieke drang om te klimmen is een voorbeeld. Kleine kinderen kunnen eindeloos een trapje op klimmen en weer af dalen. Voor een volwassene is dit een doelloze activiteit, maar voor het kind heeft dit spel veel waarde; het ervaart dat het omhoog kan, dat hij dat zelf kan doen; hij leert zijn bewegingen te coördineren en zijn spieren te beheersen. Ook tegenslagen horen daarbij; het kind mist een tree en glijdt gefrustreerd een stukje naar beneden, maar daarna zal het al snel weer omhoog willen. Als deze ontwikkeling goed begeleid wordt, zal het kind al snel zelfstandig en zonder hulp de trap op kunnen lopen.

De gastouders van Gastouderopvang Nederland zullen:

- kinderen de mogelijkheid geven om eigen ervaringen op te doen middels spelmateriaal, activiteiten aanbod en inrichting;
- aandacht besteden aan ontwikkelmomenten. Hierbij zijn alle ontwikkelingsgebieden van jonge kinderen belangrijk;
- ouders over de belevenissen van hun kind vertellen en wat er op dat moment in de groep leeft.

Afhankelijk van de leeftijd en de specifieke situatie van het kind krijgen bepaalde terreinen meer of minder accent. Zo zijn baby's bijvoorbeeld druk bezig zich op zintuiglijk terrein te ontwikkelen, terwijl bij peuters en kleuters de fantasie een belangrijke rol speelt en bij oudere kinderen de sociale ontwikkeling wat meer op de voorgrond kan komen te staan. Kinderen verschillen ook onderling. Het ene kind heeft meer talent voor muziek, terwijl het andere kind graag buiten voetbalt. Voor elk aspect van de ontwikkeling van kinderen geeft Gastouderopvang Nederland een aantal richtlijnen aan de gastouders. Deze richtlijnen worden aan gastouders verstrekt middels de werkmap van de gastouder.

3.3.1 Lichamelijke ontwikkeling

Belangrijke aspecten van de lichamelijke ontwikkeling zijn de grove motoriek, de fijne motoriek en de zintuiglijke ontwikkeling. Gastouders worden geadviseerd speelgoed, materiaal en activiteiten aan te bieden die aansluiten bij dit ontwikkelingsgebied. Denk bijvoorbeeld aan zand en water, karretjes en ander rollend materiaal, maar ook aan sport en spel, aan bewegen en dansen, aan knutselen. De lichamelijke ontwikkeling komt aan de orde in de werkmap. Hierin worden ook mogelijkheden tot het volgen en stimuleren van de ontwikkeling van kinderen aangegeven.

Het buitenspelen vinden wij belangrijk. Alle gastouders van Gastouderopvang Nederland kunnen beschikken over een buitenspeelplaats en laten de kinderen, indien het weer het toelaat, elke dag buiten spelen. Kinderen rennen, fietsen, klimmen en ravotten in de frisse buitenlucht. Dat is gezond en gaat het dik-worden tegen.

3.3.2 Ontwikkeling identiteit en zelfredzaamheid

Bij gastouders moeten kinderen de ruimte krijgen om zelf te ontdekken, te exploreren en experimenteren en zelfstandig te zijn. In de omgang met speelgoed en materiaal ontdekt het kind wat het kan en wat het leuk vindt. In de omgang met volwassenen en andere kinderen ontdekt het kind zijn eigen identiteit en mogelijkheden.

De gastouders worden geadviseerd:

- respect te hebben voor de autonomie van elk kind;
- mogelijkheden te bieden voor eigen initiatief van het kind en dat te ondersteunen;
- het kind zelf oplossingen te laten aandragen voor problemen;
- het kind zelf keuzes te laten maken waarbij keuzevrijheid passend is bij zijn leeftijd;
- het kind te stimuleren dingen zelf te doen, zoals helpen tafeldekken en afruimen, zelf boterham smeren. Voor peuters is zindelijkheid een aandachtspunt, voor schoolkinderen bijvoorbeeld het verkeer;
- kinderen van zichzelf bewust te maken door te verwoorden wat ze doen en al kunnen.

3.3.3 Cognitieve ontwikkeling

Kinderen ontdekken spelenderwijs de wereld om zich heen. In het begin leert het kind alleen van concrete materialen en door te doen. Geleidelijk aan vormen zich beelden en woorden in een kind, en wordt de taal een steeds belangrijker instrument om mee te leren en te denken. Aan kinderen worden spel en spelmateriaal aangeboden, die passen bij hun ontwikkelingsfase. Baby's onderzoeken allerhande verschillend materiaal. Voor peuters zijn sorteerspelletjes van belang. Bij een schoolgaand kind gaat het om complex constructiemateriaal. Vanaf de peuterleeftijd leren kinderen ook rangschikken naar verschillende kenmerken zoals: grootte, kleur en vorm. Door dingen vast te pakken, te bekijken en te manipuleren komen kinderen steeds meer achter de eigenschappen van het spelmateriaal en andere voorwerpen. De gastouder heeft kennis van deze ontwikkeling d.m.v. de aandachtspuntenlijst in de werkmap en begeleidt het kind daarbij.

3.3.4 Creatieve ontwikkeling

Als kinderen spelen ontwikkelen ze de mogelijkheid zelf vorm te geven aan de wereld om hen heen en zich uit te drukken.

De gastouder kan de creatieve ontwikkeling van een kind stimuleren door:

- het kind uit te nodigen met verschillende materialen kennis te maken;
- kinderen vrij te laten in hoe ze materialen willen gebruiken; ze mogen zelf ontdekken;
- fantasie en toneelspel;
- zingen en muziek.

In de werkmap worden de mogelijkheden tot het stimuleren van de creatieve ontwikkeling aangegeven. Bovendien biedt het gastouderbureau ideeën aan tijdens thema-avonden.

3.3.5 Taalontwikkeling

Taalontwikkeling is het leren begrijpen en vormen van woorden en zinnen. Via taal kan een kind denken, communiceren met leeftijdgenootjes en volwassenen en zijn emoties uitdrukken. Bij de gastouders wordt gedurende de opvang Nederlands gesproken. Het taalgebruik wordt aangepast aan het niveau van het kind zonder te vervallen in te eenvoudige en beperkte taal.

Het advies aan de gastouder is om:

- zoveel mogelijk in te gaan op hetgeen het kind aandraagt, daar belangstelling voor te tonen en daar over met het kind in gesprek te gaan;
- het taalgebruik aan te passen aan het niveau van het kind, zonder te vervallen in eenvoudige en beperkte taal;
- vaak te verwoorden wat de gastouder zelf doet. Bijvoorbeeld: “Kom we gaan opruimen en daarna een broodje eten”;
- de taalhandelingen zoveel mogelijk te ondersteunen, enerzijds met concreet materiaal, anderzijds met schriftelijke materialen zoals prentenboeken, zingen enzovoorts;
- veel positieve feedback te geven, die gericht is op de inhoud en niet of minder op de vorm van de boodschap.

3.4 Sociale competentie

Daar waar een gastouder meerdere kinderen gelijktijdig opvangt ontstaat bij uitstek een gelegenheid voor kinderen om zich op sociaal gebied te ontwikkelen. Kinderen komen dan al jong in aanraking met andere

kinderen van uiteenlopende leeftijden en met een andere volwassene dan de eigen ouder. Zo kan het kind een scala aan sociale kennis en vaardigheden aanleren. De gastouder kan hierin een cruciale rol spelen door de interacties tussen kinderen in goede banen te leiden. Zij gaan bewust om met conflictsituaties en proberen conflicten bijvoorbeeld te voorkomen door kinderen zelf een oplossing te laten zoeken of een ruzie bespreekbaar te maken.

De gastouder:

- geeft het goede voorbeeld, omdat kinderen sociaal gedrag onder andere leren door volwassenen te imiteren;
- creëert in huis een sfeer waar alle kinderen een eigen plekje innemen (ze hebben bijvoorbeeld allemaal een eigen mandje met spulletjes), maar ook een gevoel van saamhorigheid ervaren (wij zijn bij “tante....”);
- geeft daarbij invulling aan begrippen als solidariteit en respect;
- heeft oog voor gevoelens van elk kind en verheldert deze voor het betreffende kind en andere kinderen door ze te verwoorden en er over te praten;
- kent de sterke en zwakke kanten van elk kind op sociaal gebied. Het ene kind houdt zich bijvoorbeeld makkelijk aan gemaakte afspraken, het andere kind wil liever alles zelf bepalen;
- leert de kinderen basale sociale omgangsregels aan, zoals delen, wachten, met elkaar rekening houden, anderen de beurt geven en zelf de beurt nemen;
- springt in de interactie met de kinderen in op sociaal gedrag;
- verwoordt sociale gebeurtenissen en legt uit waarom bepaald gedrag belangrijk is. Daarbij worden de kinderen gestimuleerd belangstelling voor elkaar te ontwikkelen en aangespoord elkaar te helpen en te troosten.

3.5 Overdracht van waarden en normen

Gastouderopvang Nederland geeft kinderen van jongs af aan de gelegenheid zich normen en waarden eigen te maken. Daarmee geeft zij hun iets in handen om nu en later op een goede manier mee te doen in onze diverse, multiculturele samenleving.

Normen en waarden zijn belangrijk, omdat ze richting geven aan ons bestaan. Ze beïnvloeden ons doen en laten, ons zelfbeeld, ons zelfvertrouwen en onze relaties met anderen. Vaak zijn we ons nauwelijks bewust dát we normen en waarden hanteren, laat staan dat we ons realiseren wélke.

Om meer greep te krijgen op het eigen gedrag en dat van anderen is het belangrijk dat kinderen inzicht krijgen in die normen en waarden.

Kinderen moeten leren wat wel mag en niet mag, wat hoort en wat ze beter niet kunnen doen, hoe ze zich moeten gedragen en welke regels er gelden. Sommige regels gelden altijd en voor iedereen, bijvoorbeeld dat je een ander niet expres pijn doet. Andere regels gelden wel bij de gastouder, maar thuis niet. Of andersom. Of wat de ene keer wel mag is een andere keer ineens verboden. En wat moet je als kind doen als je eerlijk moet zijn, maar niet je vriendje wil verraden? Dat is lastig voor kinderen. Kinderen met een andere culturele

achtergrond worden dagelijks geconfronteerd met verschillen in normen en waarden. Zij gaan daar vaak al bewust mee om. Dat zij tot een culturele minderheid behoren, geeft hun in dat opzicht een voordeel.

Kinderen moeten worden opgevoed in al die verschillende regels, afspraken en omgangsvormen. Opvoeders maken kinderen duidelijk wat ze van hen verwachten. Dit overdragen van normen en waarden gebeurt in de omgang van de gastouder met elk kind apart.

Door kinderen te helpen waarden en normen te verhelderen helpen we hen bewust te worden van hun eigen denken en handelen met als achterliggend doel een groeiende zelfstandigheid, een toenemend zelfvertrouwen en een zelfbewuste levenshouding.

De gastouders van Gastouderopvang Nederland wordt geadviseerd:

- duidelijk te maken welke regels, afspraken en omgangsvormen er gelden in de verschillende situaties, zoals in de slaapkamer, in de kamer, tijdens het buitenspelen, eten en drinken of tijdens het wandelen;
- deze regels ook consequent na te leven en anderen daaraan houden;
- zelf het goede voorbeeld te geven;
- respect te tonen. Kinderen en andere volwassenen worden in hun waarde gelaten. Maar ook de manier waarop de gastouder met de omgeving, met dieren en planten, met speelgoed en materiaal omgaat, getuigt van respect;
- kinderen van elke cultuur de kans geven die te uiten;
- gedrag bespreekbaar te maken, bijvoorbeeld door met het kind te praten over vooroordelen en pesten en afspraken met elkaar te maken hoe daarmee wordt omgegaan;
- een kind de gevolgen van zijn gedrag te laten ervaren;
- wanneer het kind zich herhaaldelijk niet aan de gestelde regels houdt, te vragen naar het waarom daarvan;
- duidelijke afspraken te maken met de ouders rond straffen en belonen en die vast te leggen in het werkplan.

4 Ouders

Gastouderopvang Nederland ziet zichzelf als partner in de opvoeding met als doel de kinderen te begeleiden naar zelfstandigheid in onze diverse samenleving. Een goed contact en regelmatig overleg tussen ouders en gastouders vormt de basis voor goede kinderopvang. Hierdoor kunnen ouders en de gastouders de verschillende leefwerelden voor het kind 'verbinden'.

4.1 Informeren en adviseren

Bij alle gastouders van Gastouderopvang Nederland begint het delen van de opvoeding bij het uitwisselen van informatie. De dagelijkse contacten bij het brengen en halen zijn hiervoor de belangrijkste momenten. Het is belangrijk dat ouders worden geïnformeerd door de gastouder over wat hun kind meemaakt bij de gastouder. Een verslagje of foto's van dagelijkse activiteiten kunnen ouders een beeld geven van wat hun kind bij de gastouders meemaakt.

Een stapje verder dan informatie uitwisselen gaat het op elkaar afstemmen van de verzorging en ontwikkeling van het kind. Wanneer slaapt een kind, wanneer gaat het uit een beker drinken, wat eet het kind, wanneer beginnen we aan de zindelijkheidstraining en welke activiteiten worden er uitgevoerd.

Gastouders voeren minimaal één keer per jaar een oudergesprek over de ontwikkeling van het welbevinden van hun kind. Deze gesprekken worden meestal gevoerd aan de hand van een evaluatie van het werkplan. Ouders bespreken hun vragen als eerste met de gastouder, die alert reageren op de vragen van ouders. Soms komen de gastouder en de ouder er samen niet uit en wordt de consulent erbij betrokken.

4.2 Medezeggenschap

Het gastouderbureau van Gastouderopvang Nederland heeft een oudercommissie. Het hoofd gastouderopvang is de eerste gesprekspartner voor de oudercommissie. De reglementen oudercommissie gastouderopvang beschrijven regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap uitgevoerd wordt bij Gastouderopvang Nederland op lokaal niveau. De oudercommissie bepaalt zelf zijn werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement. De oudercommissie is bevoegd gevraagd en ongevraagd adviezen uit te brengen over de onderwerpen waarop de oudercommissie adviesrecht heeft.

Afhankelijk van het onderwerp kan een periode van geheimhouding gevraagd worden. Leden ondertekenen daartoe een geheimhoudingsverklaring als een dergelijk onderwerp op de agenda staat. De oudercommissie kan aan de centrale oudercommissie het mandaat geven om namens de oudercommissie de directeur te adviseren over alle algemene beleidsthema's die in artikel 60 van de wet kinderopvang genoemd worden.

De oudercommissie kan in de praktijk advies uitbrengen over de volgende onderwerpen:

<p>Kwaliteit van de gastouderopvang</p>	<p>De uitvoering van het kwaliteitsbeleid door het hoofd GOB met betrekking tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het aantal op te vangen kinderen inclusief eigen kinderen van de gastouder - de leeftijd van de op te vangen kinderen inclusief eigen kinderen van de gastouder - de beschikbare speel- en slaapruijnte en de buitenspeelmogelijkheden in relatie tot het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen - begeleiding en deskundigheidsbevordering van gastouders door het GOB
<p>Kwaliteit pedagogisch klimaat</p>	<p>Pedagogisch werkmap gastouderopvang, bijvoorbeeld t.a.v. gewenning, voeding, slapen, verzorging en opvoeding Het activiteiten(jaar)plan</p>
<p>Kwaliteit veiligheid en gezondheid</p>	<p>Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) veiligheid Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) gezondheid Voedingsbeleid (wordt individueel afgesproken tussen vraagouder en gastouder)</p>
<p>Kwaliteit algemeen</p>	<p>Klanttevredenheid Opvangtijden (wordt individueel afgesproken tussen vraagouder en gastouder)</p>

5 Borging van het pedagogisch beleid

5.1 Ondersteuning en scholing

Bij de gastouders van Gastouderopvang Nederland staat de kwaliteit van het pedagogisch handelen centraal. De gastouders werken onder verantwoordelijkheid van een consulent. Partou beschikt over adviseurs van de afdeling Ontwikkeling & Kwaliteit die de consulenten inhoudelijk ondersteunen.

Gastouders van Gastouderopvang Nederland worden extra ondersteund door de consulenten van het gastouderbureau.

- Het bureau organiseert jaarlijks inhoudelijke thema-avonden. Gastouders ontvangen hiervoor een uitnodiging. Deelname hieraan wordt erg op prijs gesteld en door Gastouderopvang Nederland gestimuleerd.
- Gastouders kunnen materialen van het Gastouderbureau lenen t.b.v. de veiligheid, zoals traphekjes, stopcontactbeveiligers, boxen, kinderstoelen en fietsstoeltjes.
- Het lidmaatschap van de gastouder bij de speel-o-theek wordt door Gastouderopvang Nederland betaald.
- Consulenten bemiddelen in conflicten tussen gastouder en ouder.
- Consulenten geven raad en advies inzake vermoedens van ontwikkelingsachterstanden en kindermishandeling.

Op het opvangadres is een protocol kindermishandeling aanwezig. De gastouder van Gastouderopvang Nederland:

- kent de inhoud van het protocol;
- handelt aantoonbaar naar het protocol.

Gastouderopvang Nederland organiseert, naast verplichte scholing voor gastouders zoals de herhalingscursus Kinder EHBO ook trainingen voor gastouders over de visie op gastouderopvang en kinderen en de vier pedagogische basisdoelen uit het pedagogisch beleid. Daarnaast behoren individuele loopbaangerichte opleidingen tot de mogelijkheden. Zo zorgen we dat de kwaliteit van de gastouderopvang op een hoog peil blijft.

5.2 Kwaliteitsmanagementsysteem

Partou is volgens de kwaliteitsnormen van 'Harmonisatie van de KwaliteitsZorg' (HKZ) en 'International Organisation for Standardization' (ISO) gecertificeerd. Het doel van beide kwaliteitsystemen is het verbeteren van de kwaliteit van de opvang. Certificering is de manier om zichtbaar te maken dat Gastouderopvang Nederland de zaken goed op orde heeft: 'We doen wat we zeggen'.

Externe auditors van KIWA hebben de doeltreffendheid van ons kwaliteitssysteem beoordeeld en zijn nagegaan of de gestelde (kwaliteits)doelstellingen zijn gehaald. Dit hebben ze gedaan door consultants, regio- en stafmanagers te bevragen op hun toepassing en verbeteringen van documenten en werkprocessen.

Buiten deze interne audits zullen de gastouders jaarlijks door de GGD worden geïnspecteerd. De kwaliteit van het pedagogisch handelen wordt één keer per jaar beoordeeld en van de resultaten is een verslag beschikbaar. Het pedagogisch beleidsplan geldt voor twee jaar, wordt dan herzien en opnieuw ter advisering aan de oudercommissie voorgelegd.

Bijlage:

Standaard inhoud 'werkmap gastouders'

Voorin: rayonindeling + spreekuurtijden

tabblad	Omschrijving
adressenlijst	overzicht medewerkers gastouderbureau
gegevens kind	kind-gegevensformulier: krijgt go van de ouder
overeenkomst	overeenkomsten go-gob en go-ouder formulier voor beëindiging overeenkomst tussen go-ouder
maandstaat	invullen maandstaat + voorbeeld indienen maandstaten + betaling vergoeding
aandachtspunten	aandachtspunten bij de leeftijd van 0 – 12 jarigen speelgoed, spelmateriaal en spelletjes kinderen 1 – 12 jarigen
protocol	pedagogisch beleid protocol 'signaleren en verwijzen' protocol 'wiegendood' protocol 'vermoeden van kindermishandeling' Risico Inventarisatie V&G (kan g.o. zelf toevoegen)
paniek ABC	paniek ABC eerste hulp bij een ongeval met gif wat hoort er in de verbandtrommel te zitten gifwijzer (consument en veiligheid)

algemeen	algemene houding regels bij het lenen van materialen van het gastouderbureau gebruik speel-o-theek
Gezondheidsrisico's	Gezondheidsrisico's - voorblad 'Gezondheidsrisico's in een kindercentrum of peuterspeelzaal'
verzekeringen	verzekeringen bij gastouderopvang